

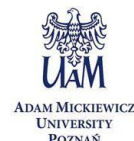
SELECT

Self Learning Atlas
of Ancient European Cultures

ATLAS

<https://www.selecteplus.eu/atlas/>

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Jednakże wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autorów i niekoniecznie są poglądami Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą być pociągnięte do odpowiedzialności.

Podsumowanie

	Podsumowanie1
Wprowadzenie	4
Dane stanowiące podstawę	Atlas5
Platforma	7
Wykreślanie danych: Kartografia	7
Narzędzia IT	10
Jak korzystać z atlasu	11

Wprowadzenie

Projekt SELECT koncentruje się na kulturach przedrzymskiej Europy. Starożytne ludy spoza świata grecko-rzymskiego są "mniejszościami przeszłości", których dziedzictwo jest często zaniedbywane przez większość europejskich systemów edukacji, a znajomość i zrozumienie historii starożytnej Europy ma kluczowe znaczenie w dzisiejszym wielokulturowym społeczeństwie.

W celu przyczynienia się do poprawy nauki historii i geografii, stworzono innowacyjne, multidyscyplinarne, wielopoziomowe i interaktywne narzędzie: ATLAS Select. Może być ono wykorzystywane zarówno do samodzielnej nauki, jak i jako dodatkowe narzędzie do nauczania w klasie.

Co więcej, ATLAS Select jest również dostępny dla dorosłych użytkowników poza środowiskiem szkolnym.

Podsumowując, projekt SELECT odpowiadał na dwie podstawowe potrzeby:

- Zwiększenie świadomości obywateli Europy na temat wartości ich własnego dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z czasów przedgreckich i przedłacińskich poprzez rekonstrukcję całej geografii historycznej ludów, które osiedliły się w Europie i pozostawiły po sobie pisemne zapisy.
- Zapewnienie europejskim systemom edukacji narzędzia do samodzielnego uczenia się starożytnego świata, przy jednoczesnym promowaniu ich umiejętności cyfrowych, zgodnie z propozycją zawartą w europejskich wytycznych "New Skills Agenda for Europe".

Zrozumienie starożytnej historii Europy ma kluczowe znaczenie dla dzisiejszych wielokulturowych społeczeństw. W całej Europie wspólne dziedzictwo powinno odzyskać znaczenie, aby wspierać wzajemne zrozumienie.

Dane stanowiące podstawę Atlasu

Prosty i przyjazny dla użytkownika interfejs ATLAS Select jest zasilany przez bazę danych zawierającą prawie 40 000 danych zebranych i przetworzonych w ciągu trzech lat: 17 231 danych epigraficznych odnoszących się do 1 208 stanowisk i 4 680 danych archeologicznych odnoszących się do 1 751 stanowisk. Praca nad atlasem opiera się na solidnych badaniach naukowych, co było największym wyzwaniem projektu: uczynić badanie starożytnych ludów, które jest skomplikowaną i często nieprzeniknioną pracą, prostą i dostępną dla studentów i ogółu społeczeństwa. Jedną z najbardziej złożonych faz całego projektu była analiza śladów historycznych i gromadzenie danych (Scouting & Data Survey). Największą trudnością w tej fazie była standaryzacja (aktualizacja baz danych) zebranych danych.

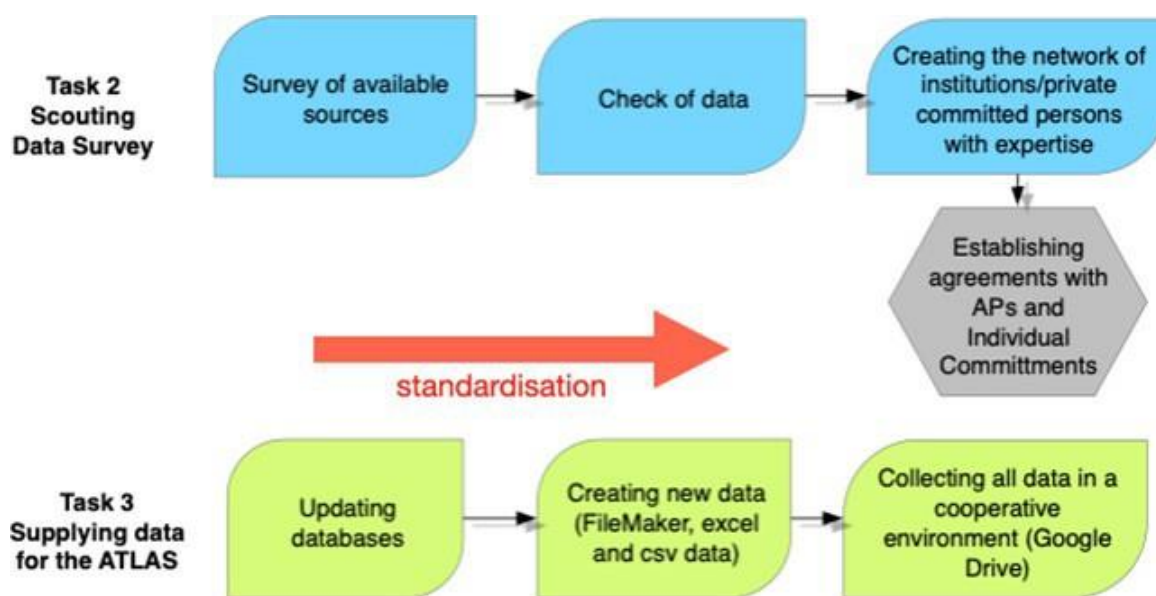

fig. 1 - l'hg dal'asgl'

Zidentyfikowano znaczną ilość informacji, przeglądając istniejącą bibliografię (publikacje, raporty z wykopalisk, prace monograficzne i inne, katalogi muzealne), w celu znalezienia wszystkich danych przydatnych do rekonstrukcji kultur różnych ludów, które żyły w Europie w czasach przedrzymskich (uwzględniono tylko te społeczności, które pozostawiły źródła pisane).

Po inwentaryzacji dostępnych danych, partnerzy naukowcy opracowali proces gromadzenia i weryfikacji, który umożliwił import danych do bazy danych, standaryzację, wizualizację w narzędziu geograficznym (oprogramowanie QGIS) i przeniesienie na serwer projektu.

Baza danych Select obejmuje inne internetowe bazy danych (Hesperia, RIIG lub LexLep), komputerowe (ale nie internetowe) bazy danych (Monumenta Linguae

Messapicae - 2002, Monumenta Linguae Raeticae - 2015), książki (np. Etruskische Texte H. Rixa, Celtic of Italy A. Morandiego, Imagines Italicae M. Crowforda) oraz dane od partnerów stowarzyszonych, takie jak dokumenty dotyczące kultury fenicko-punickiej (Uniwersytet Rzymski Tor Vergata) lub inskrypcje weneckie ze Słowenii (Uniwersytet w Lublanie, Słowenia).

Baza danych została również zweryfikowana dzięki współpracy specjalistów epigraficzno-lingwistycznych i archeologicznych.

Platforma cyfrowa

Wykreślanie danych: kartografia

Epigraficzno-lingwistyczne i archeologiczne bazy danych zostały dostarczone przez wszystkich partnerów naukowych i zaimportowane przez partnera technicznego do ogólnego zestawu danych FileMaker składającego się z 200 pól dla każdego zestawu danych. Tylko wybrane dane są wyświetlane w ATLAS (tylko 50 pól).

Największą trudnością na tym etapie była standaryzacja zebranych danych, ponieważ pochodziły one z różnych źródeł w różnych formatach i językach. Dlatego partnerzy SELECT ustandaryzowali oznakowane obiekty, alfabety, miejsca i kultury archeologiczne oraz stworzyli relacyjną bazę danych z wieloma powiązаныmi tabelami.

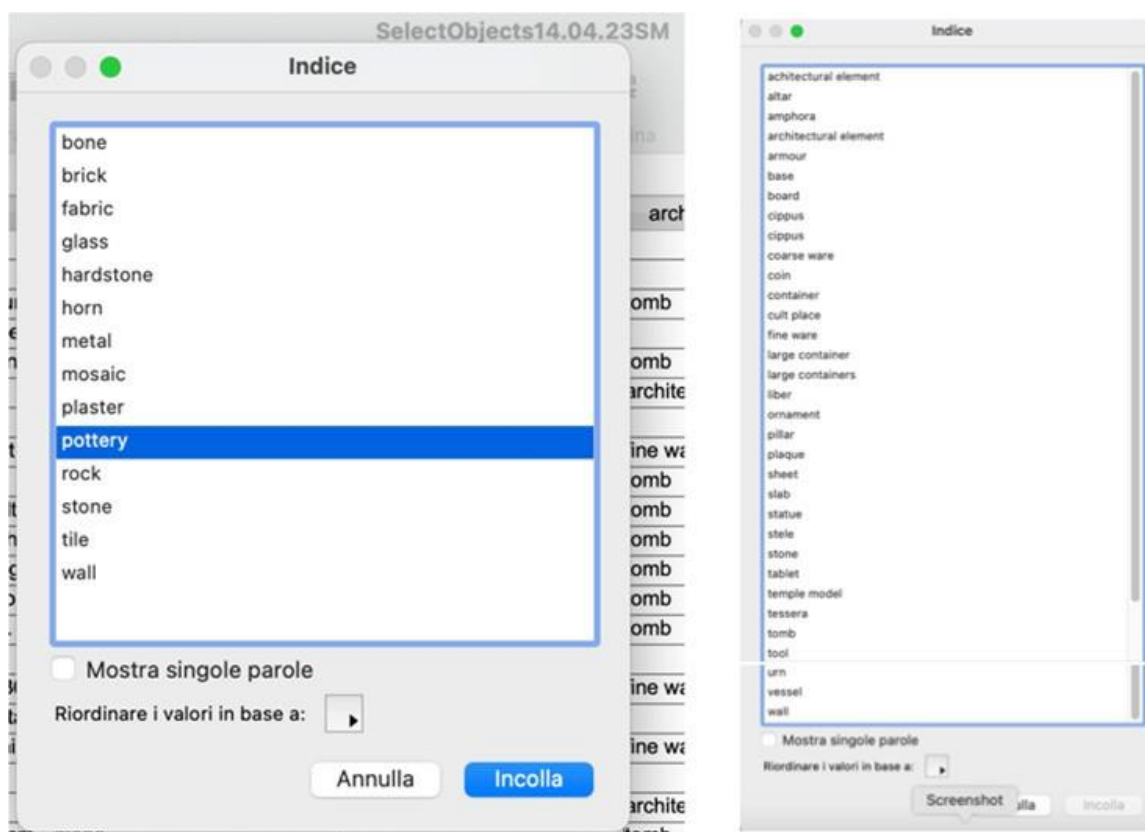
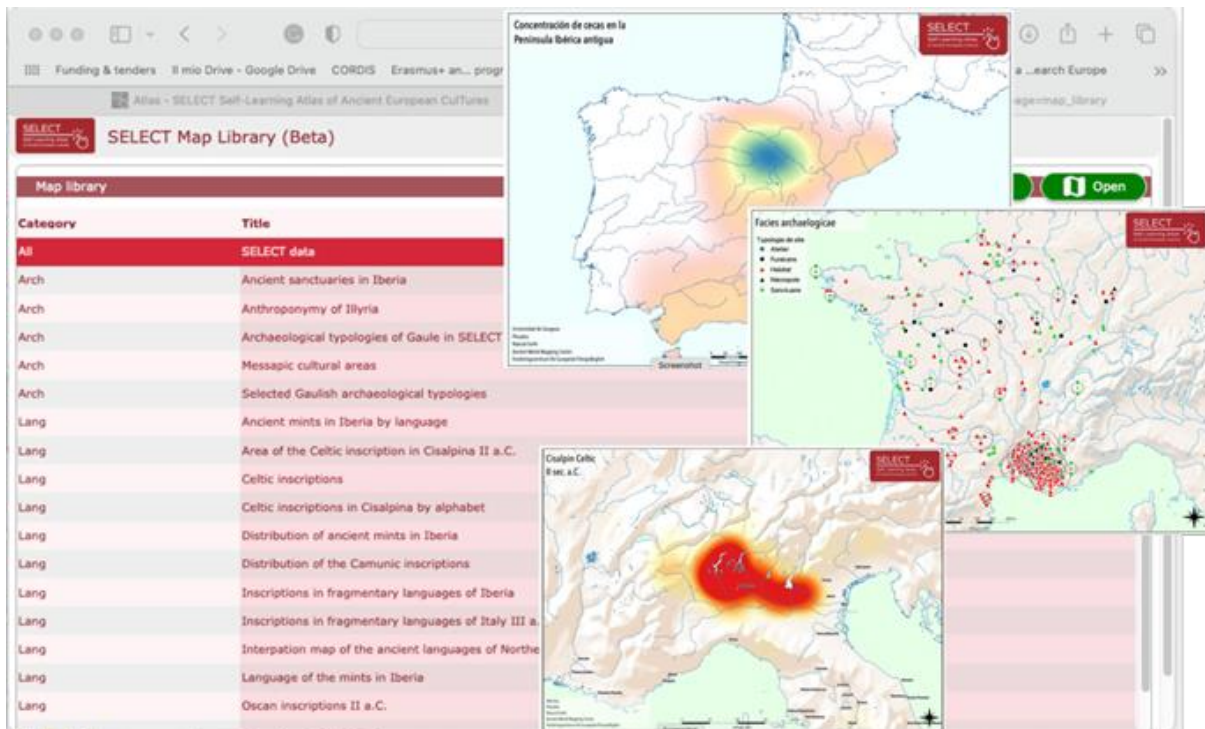

fig. 2 - Standaryzacja: typologia przedmiotów

Narzędziem wykorzystywanym do importu danych do środowiska kartograficznego jest aplikacja typu open-source QGIS (QGIS <https://www.qgis.org/en/site/>), która jako pierwsza umożliwiła śledzenie i wizualizację danych geograficznych, historycznych i archeologicznych.

Dane można było następnie wyeksportować z bazy danych do pliku CSV, a następnie zaimportować jako "punkty danych" do oprogramowania kartograficznego platformy SELECT. Przetwarzanie przy użyciu QGIS umożliwiło stworzenie setek indywidualnych map dotyczących kultur archeologicznych, języków i systemów pisma w różnych okresach i obszarach geograficznych. Wybór gotowych do druku map został przesłany do portalu Atlas i jest dostępny za pośrednictwem przycisku "Przykłady" (<https://www.selecteplus.eu/atlas/>).

rys. 5 - mapy gotowe do druku

Mapy te mogą być wykorzystywane do celów edukacyjnych. Kartografia QGIS wykorzystwała zewnętrzne źródła do kartograficznego układu Atlasu Select:

- Strona internetowa Pleiades Ancient World Mapping Center, New York University i Institute for the Study of the Ancient World, University of North Carolina at Chapel Hill (2000, 20.8), dostępna pod adresem <https://pleiades.stoa.org>.
- OpenStreetMap Fundacji OpenStreetMap (OSMF), dostępna online pod adresem <https://www.openstreetmap.org/copyright>.
- Natural Earth (2009-2023), dostępny online pod adresem <https://www.naturalearthdata.com/>.
- Centrum Mapowania Starożytnego Świata, Uniwersytet Nowojorski: Centrum Mapowania Starożytnego Świata, dostępne online pod adresem <http://awmc.unc.edu/wordpress>.

Wszystkie nagrody za korzystanie z tych zewnętrznych źródeł są wymienione w portalu ATLAS w sekcji "Kredyty".

Narzędzie informatyczne

Gdy dane zostały znormalizowane i zintegrowane z oprogramowaniem QGIS, partner technologiczny stworzył kartografię tła, która została zaimportowana do platformy SELECT przy użyciu otwartej biblioteki JavaScript Leaflet (<https://leafletjs.com/>). W ten sposób możliwe było stworzenie i przeniesienie środowiska kartograficznego stworzonego przez QGIS, specjalnie dostosowanego do potrzeb SELECT (podkreślenie starych linii brzegowych nieobjętych nowoczesną kartografią), na serwer projektu.

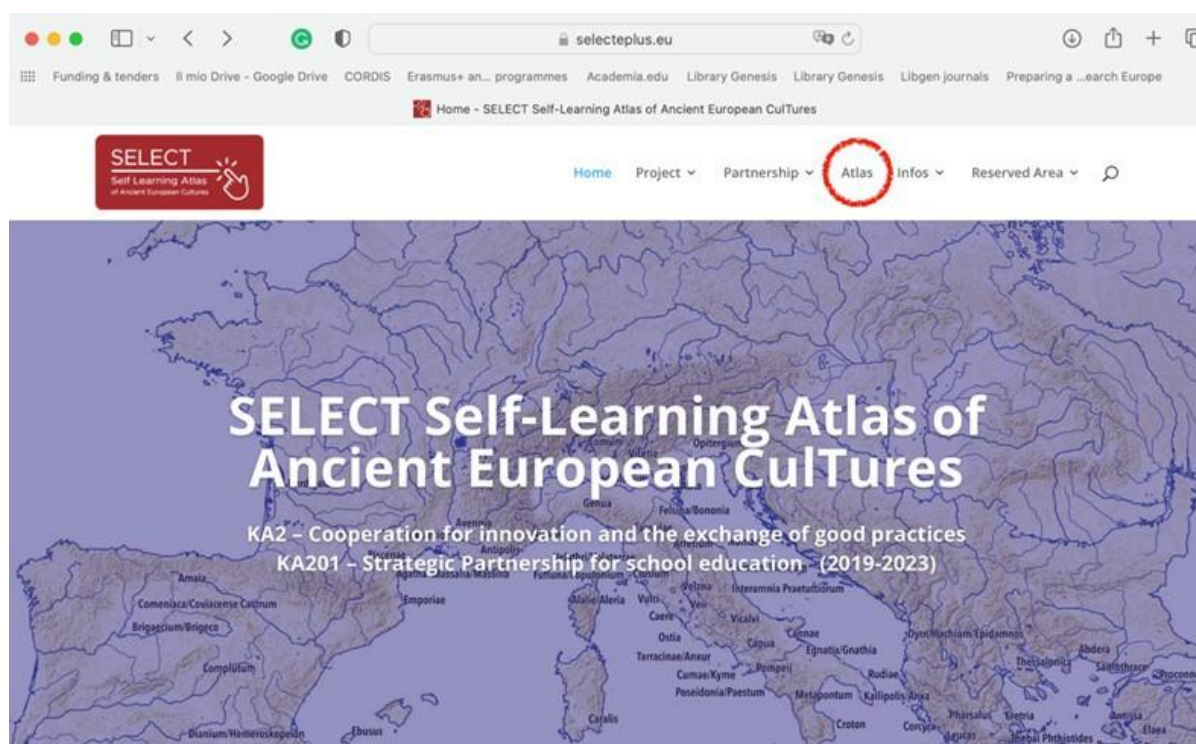
Aby być dostępnym jednocześnie dla wielu użytkowników zlokalizowanych w Europie i innych częściach świata, wymagany jest solidny i wydajny serwer oraz platforma transferu danych.

Platformą wykorzystywaną do zarządzania projektem SELECT był MySQL, który umożliwił połączenie ze zintegrowanym QGIS. MySQL (Structured Query Language) jest oprogramowaniem typu open-source, językiem programowania, który może być dowolnie używany i modyfikowany.

Co więcej, środowisko programistyczne Omnis Studio zostało wykorzystane do dostarczenia aplikacji na praktycznie każde urządzenie i platformę, w tym tablety, smartfony i komputery stacjonarne. Umożliwiło to opracowanie zarówno webowej, jak i mobilnej wersji ATLAS, po zintegrowaniu i zoptymalizowaniu bazy danych.

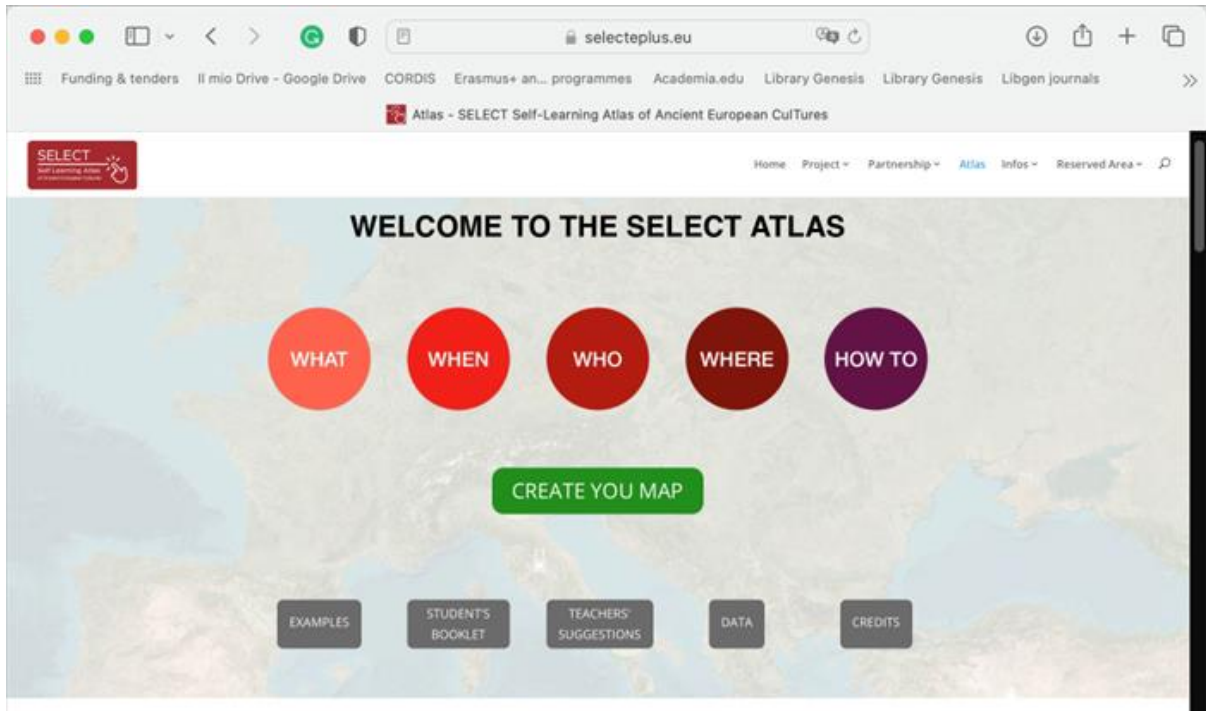
Jak korzystać z Atlas

Użytkownicy mogą uzyskać dostęp do ATLAS ze strony głównej Select, klikając "ATLAS" w menu. Następnie znajdą portal ATLAS, który w skrócie przedstawia najważniejsze informacje na temat poruszania się po narzędziu. ATLAS jest narzędziem intuicyjnym i samouczącym się.

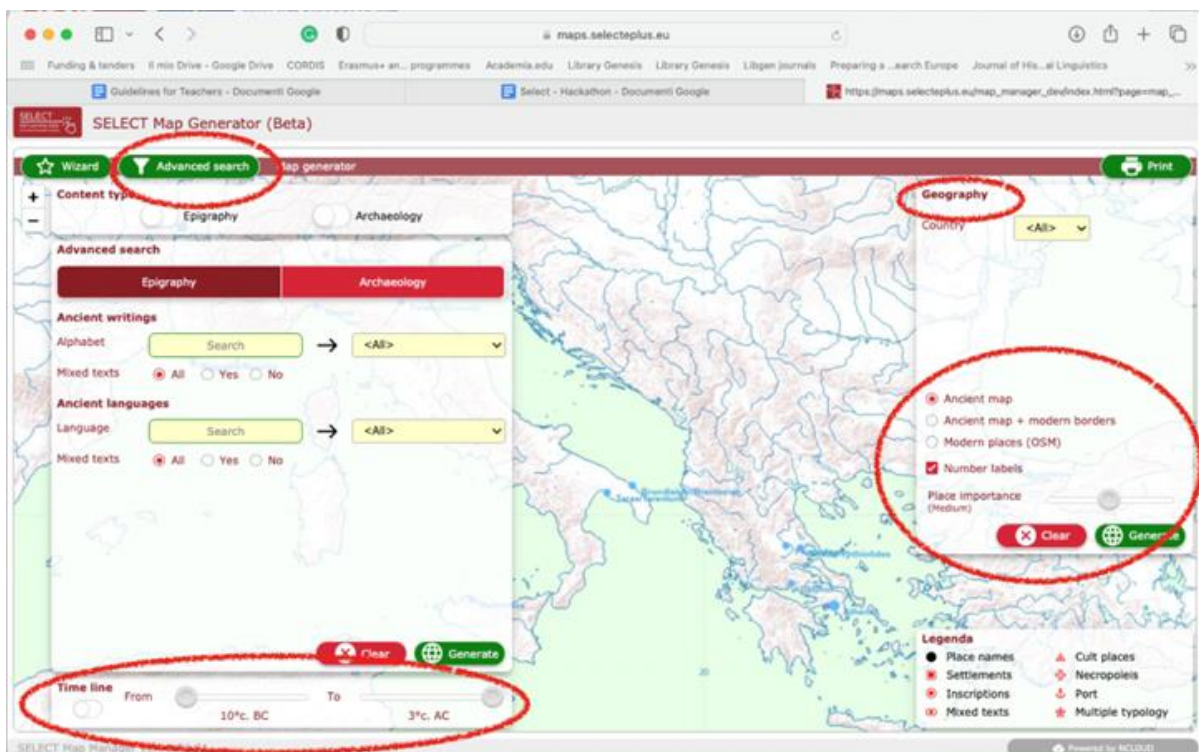

Rys. 6 - portal Select

Jak wyjaśniono na stronie "Jak to zrobić", atlas składa się z dwóch części: **Biblioteki map** (przykłady gotowych do wydrukowania tabel) i **Menedżera map**, narzędzia do tworzenia map na żądanie. Po kliknięciu przycisków "Co, Kiedy, Kto, Gdzie" można znaleźć krótki opis zawartości ATLASU: przegląd chronologiczny, listę wszystkich uwzględnionych populacji i wyjaśnienie regionów historycznych objętych kartografią.

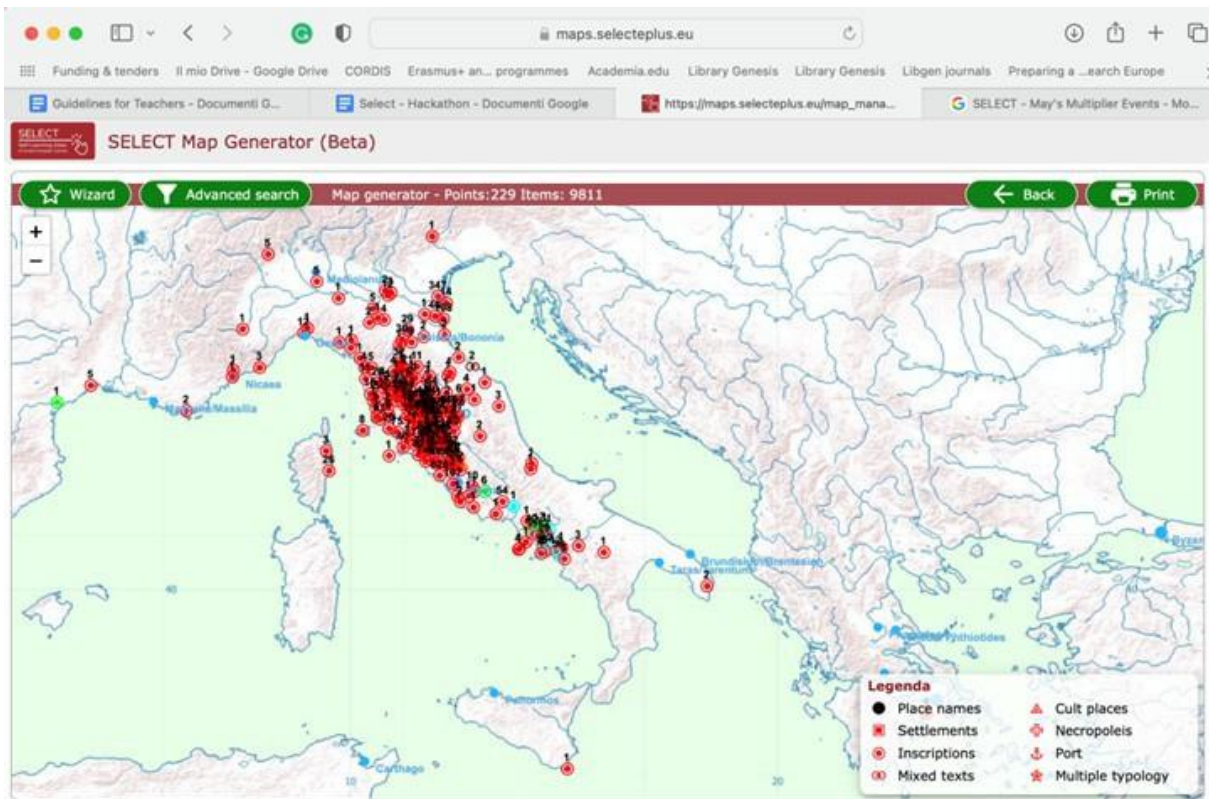

Rys. 7 - portal i atlas

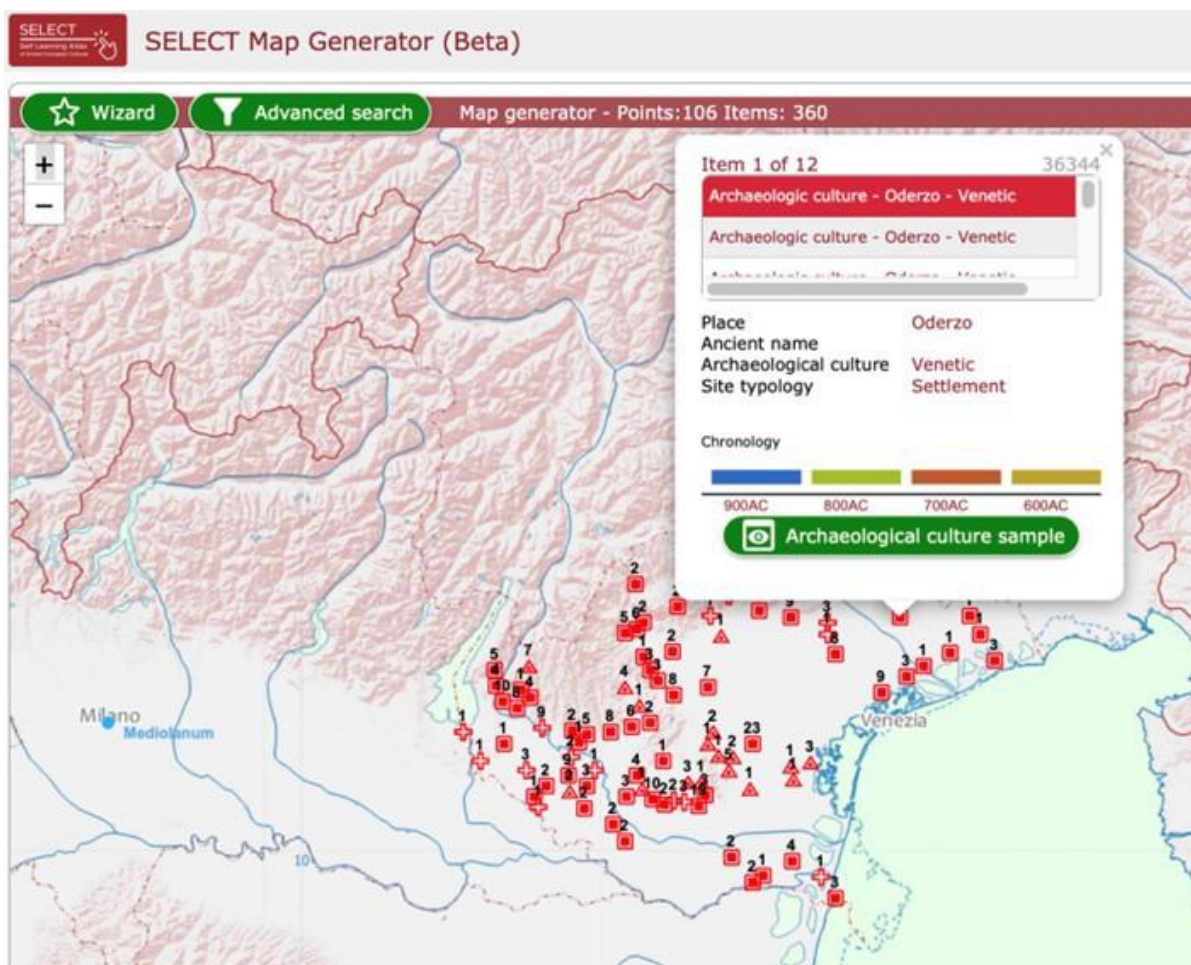
Punkt 8 - Nawigacja i wyszukiwanie

Po uzyskaniu wyników użytkownicy mogą kliknąć kropki reprezentujące starożytne miejsca i uzyskać więcej informacji.

Rys. 9 - przykład badań: kultura etruska

Kliknięcie pojedynczego odpowiedniego punktu otwiera wyskakujące okienko wyświetlające wszystkie dane dla pojedynczej grupy danych.

rys. 10 - Wyskakujące okienko: kultura Veneto

Kliknięcie zielonego przycisku powoduje wyświetlenie infografiki z najistotniejszymi przykładami związanymi z wybraną kulturą epigraficzną lub archeologiczną. Tekst jest dostępny w dwóch językach (angielskim i języku partnera, który dostarczył dane).

